

HET CIRCUS

Muziek	Christel Lekkerkerker, Carolien de Gijdt
Arrangement	Ton Vennix en Casper ter Beek
Dans	Maria Speth, Christel Lekkerkerker en Carolien de Gijdt
Maatsoort	2/4 en 6/8 (koorddansers) en 4/4 (clowns)
Voorspel	4 maten
Opstelling	vrij in de ruimte; tijdens het refrein rondgaan door de zaal (piste)
Materiaal:	visueel materiaal m.b.t. circus, touw/tape en parapluutje voor koorddans, rode clownsneus, enzovoorts.
Leeftijdsgroep	suggestie: 4 t/m 9 jaar (basisschool groep 1 t/m 5)

Toelichting

- Deze dans gaat over het circus, vaak hoef je de muziek maar aan te zetten en de leerlingen zullen meteen het thema herkennen! Uiteraard begint de muziek met de Grote Parade van alle artiesten die rondlopen in de piste om naar het publiek te zwaaien. En dan zijn er natuurlijk verschillende circusnummers om te dansen: koorddansers, paardendressuur en (muzikale) clowns. Tussendoor komt steeds weer de parade terug en daar eindigen we tenslotte ook mee.
- Behandel per sessie slechts één act en ook de parade. Dan kun je tijd nemen voor verdieping en uitproberen van ideeën van de leerlingen. Bij de volgende sessie kan uiteraard naast de nieuwe act, ook de vorige worden herhaald. Zo werk je langzaam naar een geheel toe.
- Na elk tussenspel zijn er in de muziek \pm 4 seconden rust ingebouwd, die ruimte bieden om de volgende circusact aan te kondigen.
- De muziek van deze dans is onderverdeeld in 4 tracks, zodat de verschillende onderdelen van de dans apart behandeld kunnen worden.

Dansexploratie

- Laat de muziek horen en vraag de leerlingen of ze weten waar de les van vandaag over zal gaan.
- Bespreek met de leerlingen wat er allemaal in een circus te zien is en welke acts er in deze dans zullen worden gedanst. Maak voor de kleuters ook gebruik van visueel materiaal, picto's of ander materiaal.
- Leer het circuslied aan, dat lukt het beste met het tonen van de drie acts op picto's of materiaal.
- Moedig de leerlingen bij het aanbieden van de verschillende acts aan om met hun eigen ideeën te komen. Dit kun je stimuleren door vragen te stellen en ook om echt iets met hun antwoorden te willen doen. 'Wie kan mij laten zien hoe een koorddanser van hier naar daar gaat?' Laat het ze bij voorkeur dan ook zelf voordoen. Je creëert dan een mooi moment om hier dieper op in te gaan. Vaak reageren we met: 'heel mooi', of 'dat was goed'. Inhoudelijk heeft dat echter weinig waarde, want WAT was er dan mooi of goed? Dat zeggen we eigenlijk niet!

- Maar wat een verrijking wanneer je hier actief op in kunt spelen. Doordat je de leerling observeert en tegelijk hardop benoemt wat je ziet 'kijk eens hoe Rob zijn voet telkens zo precies voor de andere neerzet zonder te wiebelen, dat is knap!', gebeuren er drie dingen:
 1. Het kind dat voordoet hoort jouw commentaar, voelt zich gezien en zal de beweging daardoor nog bewuster en preciezer uitvoeren, omdat hij het zo goed mogelijk wil doen.
 2. De focus van de andere leerlingen wordt door jouw commentaar gericht op de genoemde handeling en zij leren daardoor van hun medeleerling. Daarnaast willen zij uiteraard ook graag jouw aandacht en waardering. Dus dat bevordert de intrinsieke motivatie bij leerlingen.
 3. Tevens ontdekken de leerlingen dat er veel verschillende mogelijkheden zijn voor één idee! Dat doet een beroep zowel op hun cognitieve als ook hun creatieve vaardigheden en ze worden gestimuleerd om zelf verder te zoeken dan de eerste mogelijkheid. Zo creëer je nieuwsgierigheid die leidt tot verdere verdieping en kennis!

Suggesties voor de verschillende circusacts:

- **Koordddansen** is een secuur werkje. Door voor elke leerling een stukje tape op de grond te plakken of gebruik te maken van de lijnen in de gymzaal waar ze op moeten lopen, de ene voet heel precies voor de andere plaatsend, kunnen de leerlingen een idee krijgen hoe het voelt om hoog in de lucht te balanceren. Behalve lopen, zowel voor- als achteruit, kun je bijvoorbeeld ook knielen, balanceren op één been, draaien of voorzichtig sprongetjes maken.
Muziek: oefenmuziek: nr 4 of 16
- **Dressuurnummer**. Paarden in een circus lopen anders dan paarden in de wei. Ze dansen! Ze kunnen hun lange, elegante benen hoog optillen en omdat ze mooie veren dragen op hun hoofd, houden ze hun hoofd trots omhoog. Maak samen met de leerlingen een eigen dressuurnummer. De hieronder beschreven passen zijn slechts een voorbeeld en je eigen dans is altijd mooier!
- De act met de **clowns** draait vaak uit op chaos in de groep, de leerlingen doen 'gek', laten zich vallen en van exploreren komt niet veel meer terecht. Een duidelijk kader helpt hier veel. Begin eens met te vragen naar de bijzondere kenmerken van een clown, hoe zie je meteen dat iemand een clown is? Antwoorden als grote schoenen of rode neus bieden vervolgens prima dansmogelijkheden:
 - Vanuit de neus. Een clown gaat altijd zijn neus achterna, soms rechtdoor, soms in een slingerweggetje, soms draait-ie opeens de andere kant op, of loopt hij zigzaggend door de zaal, soms duikt hij heel laag bij de grond als een echte speurneus, enzovoorts. Kunnen wij dat ook? Ga maar eens klaar staan met je neus in de juiste richting zodat ik al meteen kan zien waar jouw neus naartoe wil.
Bij de jongere kleuters geef jij uiteraard het voorbeeld, maar niet te snel wisselen van voortbeweging!
En... soms doet een tipje lippenstift van de leerkracht op je neus ook wonderen!

- De andere insteek zijn de 'grote' voeten, daarmee is het moeilijk om gewoon te lopen en dat doet een clown dus ook niet. Maar met die grote voeten kunnen ze wel waggelen als een eend, ze kunnen met hun voeten naar binnen of naar buiten gedraaid lopen, ze maken rare hupjes, enzovoorts. Laat de leerlingen hier zelf mee experimenteren (wat soms helpt is een paar zwemvliezen meenemen en de leerlingen eerst daarmee laten experimenteren, hoe voelt dat?)

Variatie I: laat de oudere leerlingen na de eerste exploratie eens in tweetallen samenwerken, waarbij nummer 1 de manier van voortbewegen aangeeft terwijl nummer 2 volgt. Daarna wisselen.

Variatie II: ook een kijkmoment inlassen voor de helft van de groep is een goed idee. Wat hebben de kijkers gezien? Welke neus of welke schoenen waren wel heel bijzonder en waarom?

Variatie III: behalve de voortbeweging is ook het bespelen van een instrument bij deze clowns nogal opvallend. Bijvoorbeeld: ze bespelen verschillende stukjes van hun lichaam met de strijkstok alsof het één grote viool is. En als ze piano spelen lijkt het toetsenbord overal om hen heen te zweven. Bekijk samen met de leerlingen wat er nog meer mogelijk is. Bedenk ook eens hoe groot of hoe klein de instrumenten kunnen zijn die de clowns bespelen.

Muziek: oefenmuziek: nr 2 of 12

Dansstructuur

Maat

A	a
1 - 16	De Grote Parade. Alle leerlingen marcheren zingend rond (in de piste). Elk op zijn eigen manier, dus niet per se in een lange rij achter elkaar.
tussenspel	
1 - 8	Ieder zoekt een plek vrij in de ruimte voor het koorddansnummer. Aankondiging van de volgende circusact (door leerkracht of circusdirecteur)
B	b1
1 - 16	het optreden van de koorddansers
tussenspel	
1 - 4	de leerlingen gaan klaar staan voor de parade
A	a
1 - 16	De Grote Parade. Herhaal a.
tussenspel	
1 - 8	De leerlingen gaan in een grote kring staan voor het dressuurnummer. Aankondiging van de volgende circusact.
C	c
1 - 4	8 passen naar rechts lopen met hoog opgetrokken benen
5 - 8	in 8 tellen een $\frac{3}{4}$ rondje om de eigen as draaien (rechtsom) en eindigen in frontkring*
9 - 10	4 passen voorwaarts met hoog opgetrokken benen
11 - 12	4 passen achterwaarts met hoog opgetrokken benen
13 - 16	in 8 tellen een rondje om de eigen as draaien (linksom) en eindigen in frontkring
17 - 32	herhaal maat 1 - 16 van c in spiegelbeeld
tussenspel	
1 - 4	de leerlingen gaan klaar staan voor de parade
A	a
1 - 16	De Grote Parade. Herhaal a.
tussenspel	
1 - 8	De leerlingen gaan (in tweetallen) klaarstaan voor het clownsnummer (tweetallen van tevoren indelen). Aankondiging van de volgende circusact.

* Frontkring: de leerlingen zitten met hun gezicht naar het midden van de kring.

D d
 1 - 8 De clowns dansen door de zaal achter hun neus aan of
 met hun grote voeten. In geval van duo's: nummer 1 leidt
 en nummer 2 volgt.
 9 - 16 in geval van duo's, wordt er gewisseld

tussenspel
 1 - 4 de leerlingen gaan klaar staan voor de parade

A a
 1 - 32 De Grote Parade. Herhaal a.

Voorspel

The musical score is written in 3/4 time and consists of five staves. The first staff is a prelude. The second staff begins the main melody with the lyrics 'Ja, ons circus dat is één groot feest, maak'. The third staff continues with 'nu voor ons ruim baan.' The fourth staff continues with 'Paar - den, leeu - wen en een maf - fe clown, we'. The fifth staff concludes with 'gaan er te - gen aan!!'. Chords are indicated above the notes: C, F6, G, G7, C, G7, C.

Ja, ons circus dat is één groot feest, maak
 nu voor ons ruim baan.
 Paar - den, leeu - wen en een maf - fe clown, we
 gaan er te - gen aan!!

Liedtekst

(gezongen tijdens de parade)
 Ja, het circus dat is één groot feest
 De mensen blijven staan
 Dansers, paarden en een maffe clown
 We gaan ertegenaan!!